

Mitkä asiat vaikuttavat asfaltoinnin päästöihin?

Palautepäivät 14.11.2024

Johanna Koskenranta

ASFALTIN ELINKAAREN VAIHEET JA ERI TOIMIEN VAIKUTUS YMPÄRISTÖSELOSTEeseen (EPD)

EPD (Environmental Product Declaration)

eli ympäristöseloste on luotettava tapa esittää tuotteen elinkaarianalyysi. Sen avulla voidaan tarkastella valmistuksen ja rakentamisen eri vaiheissa syntyviä ympäristövaikutuksia.

EPD-LASKENNAN HYÖDYT

- Tilaa on mahdollista huomioida tuotteen päästöt hankinnoissa
- Kannustaa yrityksiä panostamaan päästövähennyksiin
- Perustuu standardiin
- Kansallinen laskenta-tapa (PCR-laskentasääntö)
- Läpinäkyvä
- Vertailtava
- Ottaa huomioon kaikki tehdyt toimenpiteet

Hyvin suunniteltu, käyttökohteeseen soveltuva laadukkaasti tehty päällyste pidentää päällysteen kestoikää ja vähentää elinkaaren aikaisia päästöjä.

1. TUOTEVAIHE

RAAKA-AINEET

- Neitseellisten raaka-aineiden käyttö
- Asfalttirouheessa uusiutumaton kiviainesta ja bitumia
  - Kattohuopa sisältää bitumia ja kiviainesta

KULJETUS

- Päästöt pienenevät
- Työkoneiden ja kuljetuskaluston päästöluokka sekä polttoaine
  - Raaka-aineiden siirron minimointi

MASSAN VALMISTUS

- Energiakulutuksen ja päästöjen vähentäminen teknisin ratkaisuin
- Asfalttiaseman polttoainevalinnat
  - Matalalämpöasfaltti
  - Materiaalien sääsuojaus

2. RAKENTAMINEN

KULJETUS TYÖMAALLE

- Polttoaineen kulutus ja päästöjen vähentäminen
- Kuljetuskaluston päästöluokka sekä polttoainevalinnat
  - Tiesekoiteinen Remix-menetelmä, työmaalle kuljetettavan asfalttimassan määrä pienempi

TYÖMAATOIMINNOT

- Polttoaineen kulutus ja päästöjen vähentäminen
- Työkoneiden päästöluokka ja polttoainevalinnat
  - Työkohteeseen soveltuvat työkoneet

3. KÄYTTÖVAIHE

(ei vielä huomioida päällystämisen EPD-laskennassa)

- + Hyväkuntoinen asfaltti vähentää liikenteen päästöjä.
- + Korjausvelan minimointi: Ennakoiva kunnossapito vähentää tehtävän työn määrää ja kustannuksia.

4. ELINKAAREN LÖPPY

PURKAMINEN

- Jyrsimällä voidaan erotella erillaiset päällystekerrokset
- Paloina purettu asfaltti voi sisältää erillaisia päällysteitä

KULJETUS JÄTEKÄSITTELYYN

- Asfalttijäte kuljetetaan luvitetulle vastaanotto paikalle

PURKULÄTTEN KÄSITTELY

- Asfalttijäte murskataan ja sen laatu tutkitaan
- Käyttökohde määräytyy raaka-aineen laadun perusteella

PURKULÄTTEN LÖPPIKÄSITTELY

- Vanha asfaltti on 100-prosenttisesti kierrätettävä raaka-aine
- Asfaltin raaka-aineena saadaan hyödynnettyä sekä uusiutumaton bitumi että kiviaines

- ”Tyypillinen, uusiutumattomista raaka-aineista valmistetun asfalttimassan päästö on noin **45 kg CO2 e/asfalttimassatonna.**”
- Laskenta perustuu keskimääräiseen dataan LCA.no työkalulla, mikä on alalle yhteinen elinkaarilaskentaan käytettävä laskentatyökalu
- Esimerkeissä huomioitu ainoastaan laskentamoduulit A1-A5
  - A1 Raaka-aineet
  - A2 Raaka-aineiden kuljetus valmistukseen
  - A3 Tuotanto
  - A4 Valmiin tuotteen kuljetus työmaalle
  - A5 Levitystyö
- Keskitytään GWP total kg CO2 –eq

Mihin sijoitettu euro saa eniten päästövähennyksiä aikaan?

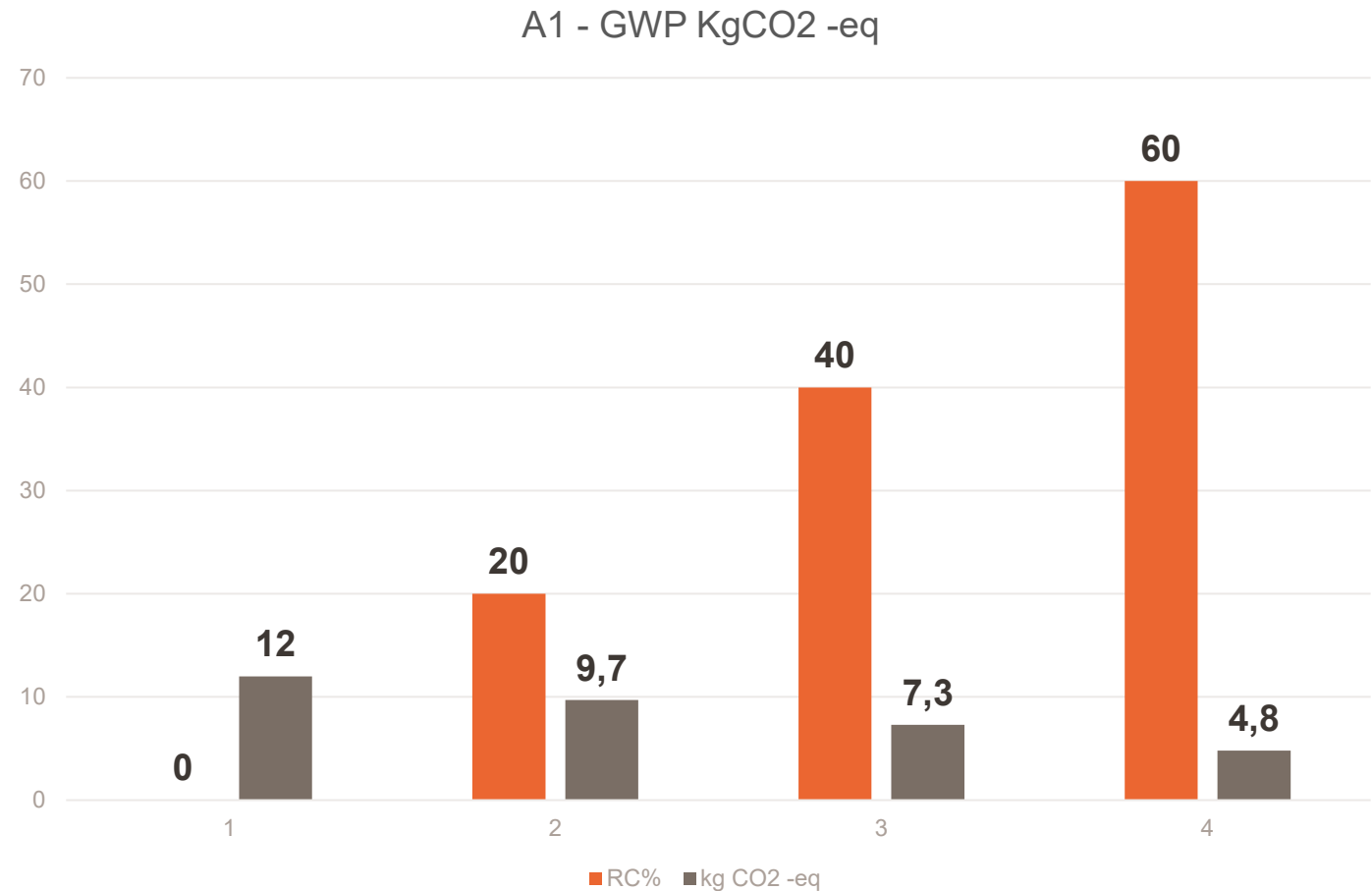
A1 – raaka-aineet

Laskelmassa huomioitu ainoastaan RC:n vaikutus, ei muiden mahdollisten kierrätysmateriaalien vaikutusta.

SMA massa vertailukohtana vaihtoehdossa 1.

RC:n määrät 20, 40 ja 60%

Vähäpäästöisten raaka-aineiden käytön hyöty voidaan todentaa EPD:n kautta, esim kiviaineksen osalta.

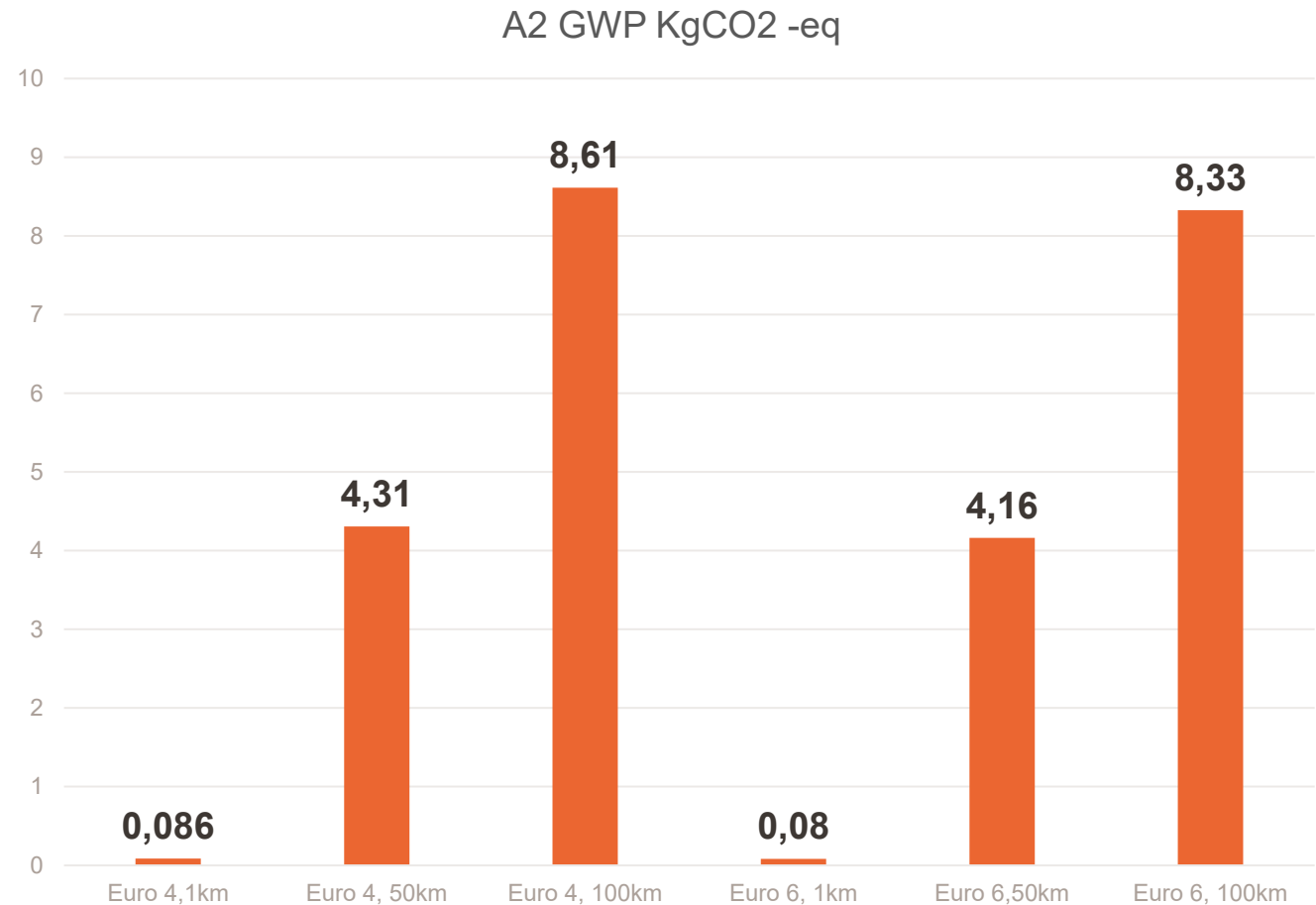
A2 raaka-aineen kuljetus valmistukseen

Vertailussa Euro 4 ja 6 yli 32 tonnin kuljetuskalusto

Vertailumatkoina 1, 50 ja 100km

Tässä huomioituna ainoastaan kiviaineksen kuljetus.

CO₂ päästöjen osalta Euro 4 ja 6 erot eivät ole merkittävät

A3 Valmistus

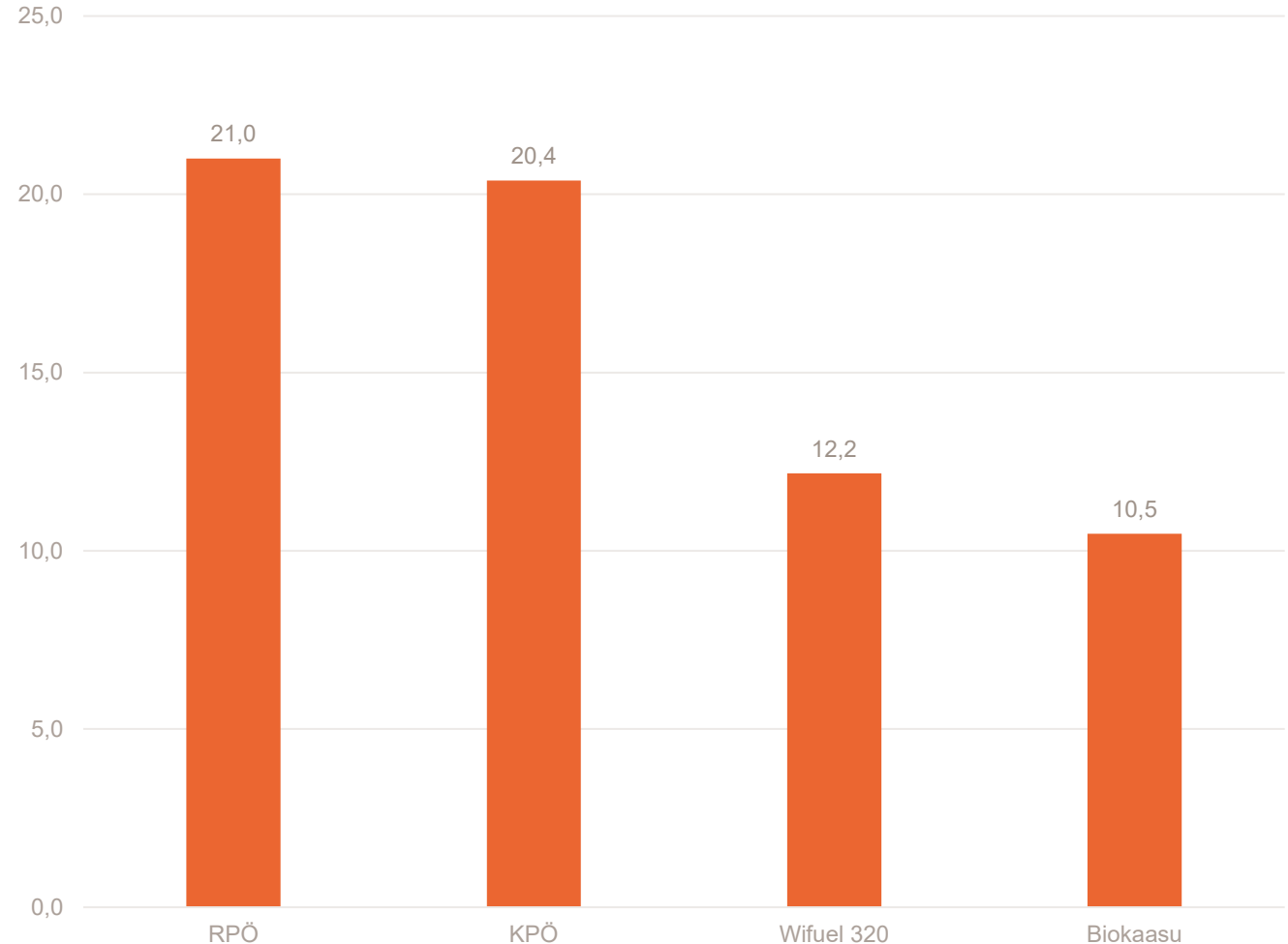
Vertailussa keskimääräinen koneaseman kulutus

Huomioitu ainoastaan polttoaine, ei muita A3 kuuluvia muuttujia.

Polttoaineen merkitys kokonaisuudessaan asfaltin päästöistä vaihtelee n. 50-30% välillä riippuen valitusta polttoaineesta.

Biopolttoaineiden käyttöön on mahdollisuus kaikilla koneasemilla kohtuullisen siirtymäajan puitteissa.

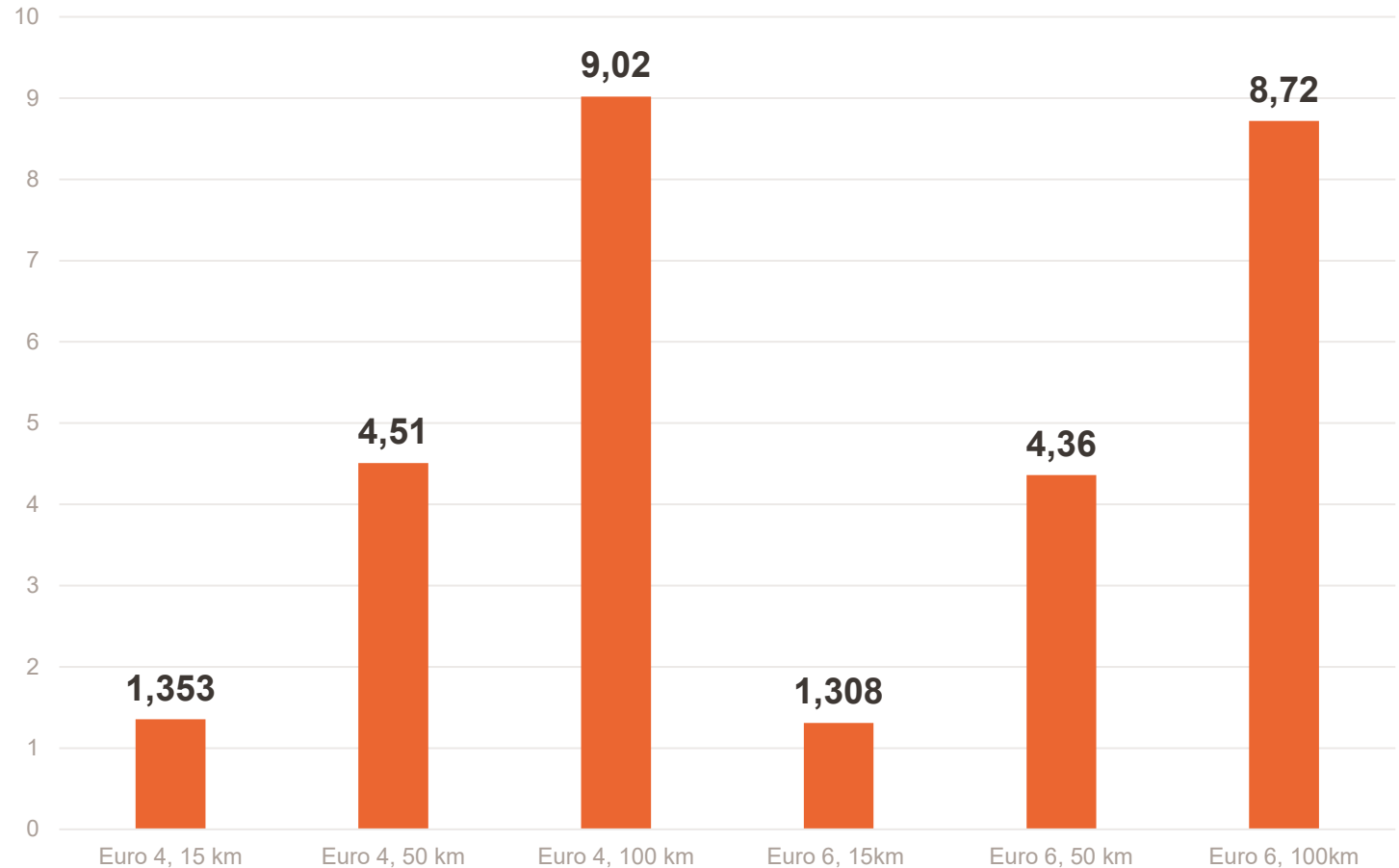
A3 tuotanto
GWP KgCO₂ -eq

A4 – Valmiin massan kuljetus työmaalle

- Kuljetusmatkat 15, 50 ja 100km
- Euroluokat 4 ja 6

A4 Kuljetus työmaalle GWP KgCO₂ -eq

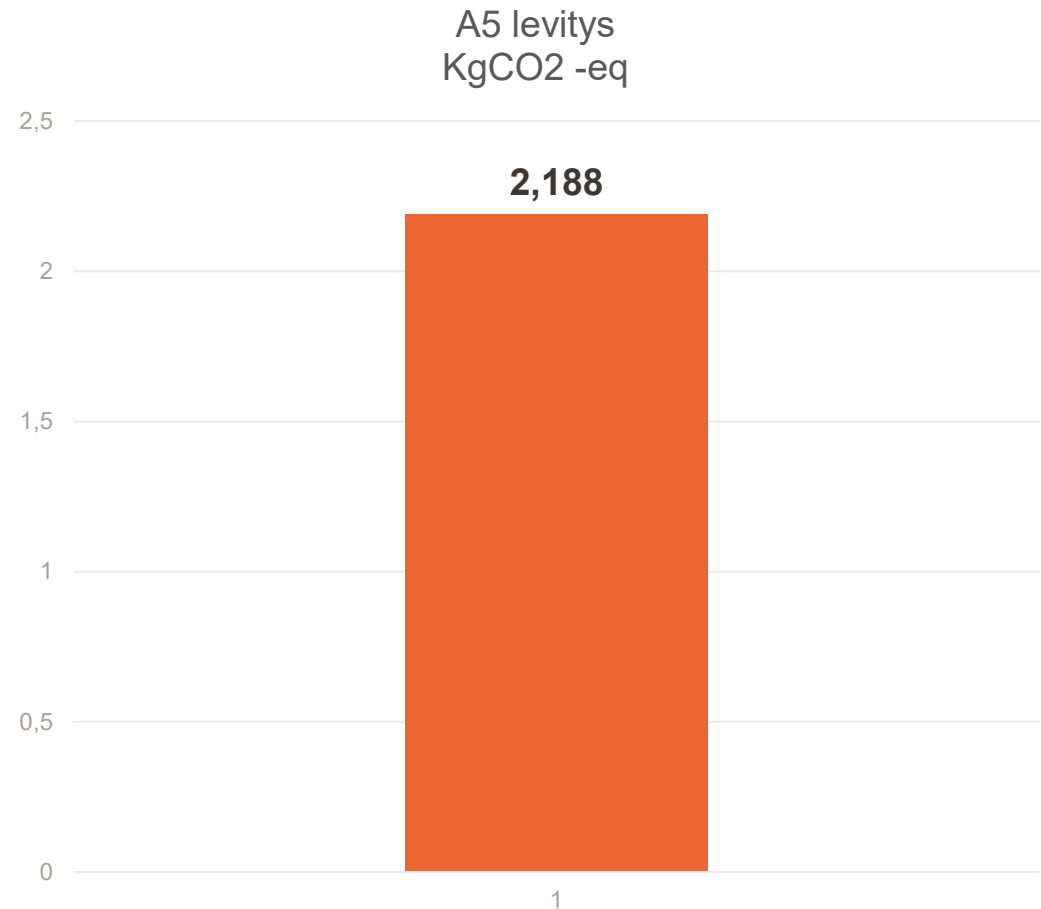

A5 - levitys

Laskenta ei ota tällä hetkellä huomioon eri Stage- luokkia työkoneissa eikä erillisten työkoneiden biopolttoaineita.

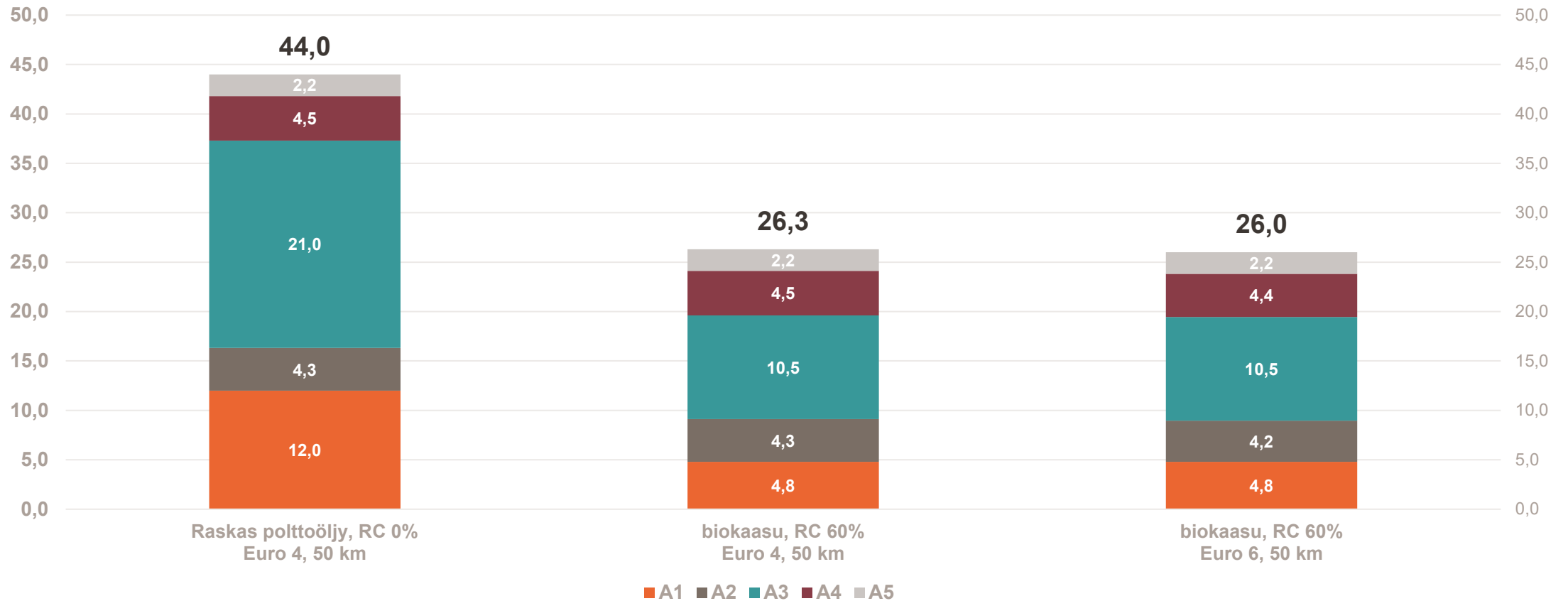
Esimerkkilaskennassa huomioitu kaksi levittäjää, kaksi jyrää, liiman käyttö sekä kuljetus työmaalle.

sähköiset koneet saavat paljon huomiota, vaikka co2 päästöt vain 2,2 kg

Vertailu esimerkkivaihtoehtojen välillä, GWP total KgCO₂ -eq

Heti urakan suunnittelussa tulee huomioida vaatimukset ja kannustimet ympäristö- ja ilmastoystävällisten vaihtoehtojen valinnoissa.

Sama
kestävyys,
mutta
pienemmät
päästöt!

The logo for 'eco asphalt' features a stylized green leaf with a white road pattern on its surface, positioned to the left of the text. The word 'eco' is in a light green, sans-serif font with a registered trademark symbol (®) to its upper right. Below 'eco', the word 'asfalt' is written in a larger, bold, dark green, sans-serif font.

eco®
asfalt